

**Normen en codes van goede praktijk (als
'afdekking' van risico's) in de welzijnsregelgeving
en de Sevesoregelgeving: mogelijke rol en standpunten
van enkele Belgische actoren en de Arbeidsinspectie**

**Danny De Baere
Ingenieur-jurist
Adviseur
FOD WASO/AD HUA
Danny.debaere@werk.belgie.be**

Geen gebruik zonder toestemming van auteur

Enkele cijfers in België

- Verkeersongevallen: zie www.bivv.be: jaartotaal 750 doden
- Arbeidsongevallen: zie www.fao.fgov.be
 - In 2010: 150.944 + 27555 arbeidswegongevallen
 - Verzekering: provisies voor 13145 blijvende ongeschiktheid
 - 77 werkdoden
 - Fg: 22,19; Eg=0,54 en Weg: 2,05
- Beroepsziekten: zie www.fmp-fbz.fgov.be
 - 1584 aangiften, 5449 aanvragen en 1144 herzieningen
 - 200 doden mesitheloom
 - 327 miljoen uitkeringen
 - In 2007 Asbestfonds opgericht
- Branden:
 - > 10.000 branden en > 1000 CO-intoxicaties

Waaraan denkt men bij het woord “risico’s”

- Onbekend (onbemind), niet aan gedacht
- Moeilijk inschatbaar
- Soort: Natuurlijke, technologische
- Waar: In de privésfeer, in de werk- en omgevingsfeer
- Oplossing: (on)verzekerbaar

- Volksmond: men wil het risico al of niet nemen
- Als erop wordt gewezen: “bij anderen”, “niet bij jezelf”, de kans dat...

- Gevaar <-> risico

Beleidskader België?

- Niet echt gestructureerd
 - Vlaanderen: verder dan federaal: o.a. reguleringsimpactanalyse (RIA), vb. Strategische MER; bepaalde projecten
 - België: DOEB (duurzaamheid)
- Art. 23 GW (billijke arbeidsvoorwaarden, bescherming van de gezondheid, bescherming van een gezond leefmilieu)
- Een kritische analyse van risicoreguleringmanagement door de overheid, 2008, doktoraat K. Van Heuverswyn
- Hoorzitting Vlaamse parlement eind 2010
- Advies SERV 2011: nota risicobeheer

- In Nederland iets als Tafel van 11 (om impact regelgeving op naleefgedrag te evalueren)

Conclusie: beperkt

Onderzoek (risicobeheer) in België

Kan beperkt aan bod komen in:

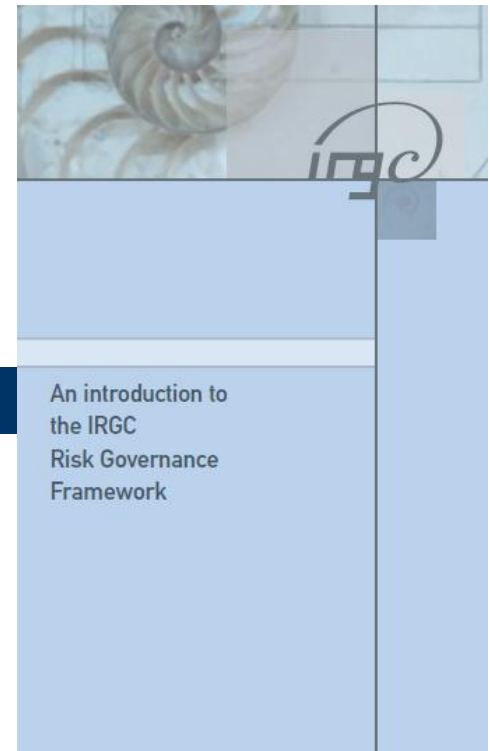
- VITO: milieuproblematieken (gewestelijke materie)
- Volksgezondheid: Instituut Volksgezondheid (www.wiv-isp.be; cfr. RIVM)
- Agentschap geneesmiddelen
- Kenniscentrum van de Civiele veiligheid
- ...

Nederland grotere tradities zoals TNO, RIVM, PGS-publicaties, Onderzoeksraad voor Veiligheid, ...

Conclusie: beperkt

Wereldwijde aanknopingspunten

- Risico's in alle domeinen
 - Milieu/klimaat
 - Voeding zoals ggo's, biotechnologie
 - Terrorisme
 - Financieel
 -
 - IRGC risk governance: zie webstek www.irgc.org
 - www.preventionweb.net
 - Begrippen die meer en meer toepassing vinden zoals vervuiler betaald, voorzorgsbeginsel, ...
 - Wetenschappelijk comité voor gezondheids- en milieurisico's (SCHER)
 - Wetenschappelijk comité voor nieuwe gezondheidsrisico's (SCENHIR)
- Binnen "mens"welzijn
- OSHA: new emerging risks: Risk Observatory (<http://osha.europa.eu/en/riskobservatory/>)
 - Oa nanotechnologie
 - WHO: stress, psychosociale, RSI/MSA, ...

Risico-analyse

- Het 'magische woord' in meer en meer regelgeving ook in welzijnsregelgeving
- Ook inburgering in softlaw zoals VCA: cfr. Hoofdstuk 2
- Behoeft toch concrete invulling

- Nederland: branches en arbeidsinspectie: arbocatalogie: veel know how en afspraken en nadien handhaving
- België: veel minder deze traditie
 - Code goede praktijk keramische vezels
 - CAO 13 september 2010: sector logistiek: www.toxischegassen.be
 - Nav campagne garage en carrosserie: bestaande kwaliteitslabel enkele veiligheids&gezondheidsvragen meer in opgenomen

Normen en zorgsystemen

- ISO 9000, 14000, OHSAS 18000
- ISO 22.000, 27000 (IT)
- ISO 31.000: begrippen risicobeheer
- ISO 39.000 (road traffic safety management)
- www.newapproach.org- kader (linken met essentiële veiligheids- en gezondheidseisen)

In hoeverre worden (nieuwe) risico's meegenomen in de systeembenaderingen?

Referentiëlen, schema's en certificering

- Goed ingeburgerd in labo-omgeving: ISO17025
- Voor de rest ad hoc basis (zie verder)
 - (nog) niet (meer) invulling ISO17024 bouwcoördinatie
 - EDPBW ISO9000; keuringsorganisaties ISO17020 + erkenningen
 - asbest
- VCA: in contractuele verhoudingen: > 2000 bedrijven; besacc; www.veiligheidscharter.be (initiatief Agoria)
- Wordt nog niet beschouwd als 'uitbesteding' of 'ander toezicht' van overheid of aanvaard dat zo zou gebeuren

In Nederland veel meer keurmerken die branches zich opleggen (cfr. NVvA nieuwsbrief 2009-3: thema certificering) + vorm alternatief toezicht

EN 12259 series Sprinkler and water spray system

EN 54 series Alarm Systems

EN 50300 Mobile phones

EN 643 Helmets for fire fighting

EN 1023 series Office screens

EN 6386 Mobile phone charges

EN 14340 Fire fighting hoses

EN 1147 Portable ladders for fire service use

EN 60350 Information technology Safety technology equipment

EN 1335 series Office work chair

EN 60358 Portable fire extinguishers

EN 50123 Information technology Generic ceiling systems

EN 13269 Maintenance

HD 60364 series Low-voltage electrical installations

EN 13269 Maintenance

EN 397 Industrial safety helmets

EN 14439 Tower cranes

HD 21 series Electric cables

EN ISO 5674 Tractors and machinery for agriculture and forestry

EN 169 Filters for welding and related techniques

EN 60974 Arc welding equipment

EN 60335-2-67 floor treatment and floor cleaning machines

EN 60601-1-10 Fire alarm signaling of electroacoustic process

EN 13040 Soil improvers and growing media

EN 60598-2-3 Luminaires for road and street lighting

EN ISO 20345 Safety footwear

EN 13040 Soil improvers and growing media

EN ISO 13998 Aprons, trousers and vests protecting against cuts and stabs by hand knives

EN 60335-2-8 Shavers, hair clippers

EN 61558-2-8 Bell and chime transformers

EN 61223 X-ray equipment

EN ISO 11810-1 laser resistance and/or patient protective covers

EN 361 Full body harnesses

EN 12791 Surgical hand disinfection

EN 81 series Safety rules for the construction and installation of lifts

EN 15733 Services of real estate agents

EN 13269 Maintenance

EN ISO 12670 Spectacle frames

EN 60601-2-41 surgical luminaires and luminaires for diagnosis

EN 14683 Surgical masks

EN 60601-2-46 Medical electrical equipment operating tables

EN 28653 Jewellery - Ring sizes

EN 1938 Goggles for motorcycle and moped users

EN 13954 Bread slicers

EN 453 Dough mixers

EN 13595 series Protective clothing for professional motorcycle riders

EN 1501 series Refuse collection vehicles

EN 352-1 Hearing protectors

EN 840 series Mobile waste containers

EN 471 High-visibility clothing for professional use

EN 13954 Bread slicers

EN 453 Dough mixers

EN 13595 series Protective clothing for professional motorcycle riders

EN 13954 Bread slicers

EN 453 Dough mixers

EN 13595 series Protective clothing for professional motorcycle riders

Welzijnsregelgeving (=Arbo NI)

- veiligheidswet van 6 juni 1952: prescriptief
- 1975: art. 54quater ARAB: 'voorkomingsbeleid'; voor eerste keer afstappen van prescriptieve
 - Theoretisch dus ieder (voorzienbaar?) risico evalueren en maatregelen nemen
- welzijnswet 1996
 - domeinen
 - arbeidsveiligheid
 - gezondheid
 - Psychosociale belasting
 - ergonomie
 - Arbeidshygiëne
 - Verfraaiing van de arbeidsplaatsen
 - Leefmilieu voor zover invloed op voorgaande
 - Veel resultaatsvoorschriften
 - Maar ARAB nog altijd niet omgezet naar Codex

- Art. 5 welzijnswet: werkgever past volgende preventiebeginselen toe:
 - Risico's voorkomen
 - Evaluatie risico's die niet kunnen voorkomen worden
 - Bestrijding risico's bij de bron
 - Vervanging van wat gevaarlijk is door minder gevaarlijk
 - Voorrang collectieve bescherming boven individuele
 - Aanpassen werk aan de mens
 - Zo veel mogelijk risico's inperken, rekening met ontwikkelingen stand der techniek (cfr. ook milieuvergunningen: bij IPPC-bedrijven → bbtechnieken)
 - Materiële maatregelen voorrand op andere
 - Planning preventie dmv systeembenadering
 - Voorlichten werknemer
 - Passende instructies
 - Veiligheids- en gezondheidssignalering

- Art. 6 welzijnswet: werknemer naar best vermogen zorg dragen voor eigen veiligheid en gezondheid en derde (overeenkomstig zijn opleiding en instructies werkgever:
 - Juiste wijze gebruik machines, gereedschappen, ..
 - Juiste wijze PBM
 - Specifieke veiligheidsvoorzieningen juiste manier gebruiken
 - Werkgever, IDPBW onmiddellijk op hoogte brengen ernstig en onmiddellijk gevaar
 - Werkgever, IDPBW bijstand zodat deze in staat zijn hun taken te voeren en werksmilieu veilig is en geen risico's oplevert
 - Op positieve wijze bijdragen preventiebeleid, onthouden geweld, pesten of ongewenst seksueel gedrag en onthouden wederrechtelijk gebruik klachtenprocedure

Dynamisch risicobeheer (DYRIB): KB 27 maart 1998 beleid

- DYRIB: planning van de preventie en de uitvoering van het beleid mogelijk te maken
 - Uitwerking: Doelstellingen en middelen
 - Programmatie: methodes, opdrachten en verplichtingen
 - Uitvoering: verantwoordelijkheid
 - evaluatie
- 3 niveaus: organisatie geheel, niveau groep werkposten of functies en niveau individu
- Identificeren gevaren, vaststellen en bepalen risico's, evalueren risico's
- Risico's voorkomen, schade voorkomen, schade beperken

- verantwoordelijkheid van hiërarchische lijn
 - Adviezen formuleren in het kader van dynamisch risicobeheersysteem
 - Ongevallen onderzoeken
 - Controle uitoefenen
 - Advies inwinnen diensten PBW
 - Controle dat werknemers voldoende bekwaam, opgeleid en instructies hebben ontvangen
 - waken naleven instructies
 - vergewissen dat instructies goed begrijpen en in de praktijk brengen
 - Onthaal nieuwe werknemers en ervaren werknemer aanduiden

Principes + hiërarchie van rechtsregels

- Wetgeving
- Algemene principes in wetgeving (in verschillende domeinen)
- Verwijzen naar normen
- Goed vakmanschap, codes goede praktijk
- Geen invulling

- Hoe:
 - Deskundigheid: keuringsorganisaties (extern), bevoegde personen (intern), opleidingen
 - Certificatie - accreditatie

Door wie: actoren

- Werkgevers, lasthebber, aangestelde
- Hiërarchische lijn
- CPBW
- Interne preventieadviseur en EDPBW
- EDTC (keuringsorganisaties)
- Certificatie-instellingen bij accreditaties
- Veiligheidscoördinator ontwerp/verwezenlijking en andere bouwactoren in KB TMBP

- Arbeidsinspecteurs: zowel proactief als repressief

- Inbreuken: gerechtelijke overheden
 - Strafrecht: nieuw Sociaal Strafwetboek 1 juli 2011
 - Pas bij niet vervolging kunnen ook administratieve geldboetes
 - Legaliteitsbeginsel: nullum poena sine lege (+stricte interpretatie) <-> risico's die niet duidelijk zijn omschreven, niet in wetten, te vaag en algemeen omschreven, (cfr. ook NI Knooble-arrest: beschikbaarheid van normen)

- Nog geen ‘uitgekristaliseerde rechtspraak’ rond normen en goed vakmanschap
 - Criterium: bonus pater familias
 - Lichtste fout: culpa levissima
- 2 casussen
 - Arrest Gellingen 28 juni 2011: verwezen oa naar normen als goede huisvader ook al zijn die niet in regelgeving opgenomen (445 blz)
 - Vonnis Eternit 28 november 2011 (48 blz)
 - Expliciet grote passage rond goede huisvader
 - Eternit is in beroep gegaan begin 2012

Naast risicobeheer (met principes) ook verwijzing naar normen in welzijnsregelgeving als invulling

- Art. 52 ARAB (brand): Rf NBN 713.020 (Europees EN 1364, 1365 en 1366)
- KB 11.3.2002 chemische agentia: EN 689 + bijlagen meetmethoden
 - PS: tot stand komen Europees van grenswaarden niet zo evident
 - In België sedert 2006 specifieke procedure
- KB 16.3.2006 asbest: NBN T96-102
- KB 18.10.91 en MB 28.10.91 stoom: vele verwijzingen naar normen: oa ketelwater NBN I-01-002 (nu EN 12952-12 en 12953-10)
- Systemen
 - Belgisch systeem: www.belac.fgov.be (cfr. RvA)
 - KB 29.4.1999: EDTC moeten een ISO17020 hebben
 - KB 27.3.1998: EDPBW moeten een ISO9000 hebben
 - KB 28.3.2007 asbestverwijderaars referentieel
 - Laboresultaten → conform ISO17025 (ringtesten ISO17043)

Andere veiligheidsdomeinen

- Niet expliciet verwijzen naar een norm maar naar “codes van goede praktijk”, “goed vakmanschap”
 - In het AREI zeer veel dit begrip gebruikt
 - Art. 266 AREI: vitale 5: omzetting EN 50110 in dit artikel
- KB 7.7.1994 basisnormen brand: vnl. bijlagen
 - Momenteel nog klassieke beschrijvende karakter en weinig plaats voor fire safety engineering
 - Vnl. In Hoofdstuk brandweerstand verwijzing normen
- KB 9.3.2003 onderhoud van liften
 - Als door ISO9000-liftonderhoudsbedrijf; slechts jaarlijks controle EDTC (en beperkte halfjaarlijks) anders om de 3 maanden
- KB 27.4.2007: ladingzekering
 - 45bis. 6. Voor een lading die op een voertuig van groep C omsloten, vastgezet of gestouwd wordt in overeenstemming met de voorschriften van de « Europese richtlijnen voor beste praktijken over het zekeren van lading voor wegtransport », opgesteld onder auspiciën van de Europese Commissie, geldt dat het ladingzekeringssysteem voldoet aan de eisen van artikel 45bis.4, eerste lid.

Hoe staan actoren hier tegenover?

- Geen afspraken Arbocatalogi, branches met Arbeidsinspectie dat als volgens code geen verbalisering
- Ook geen mindere frequentie van inspectiebezoeken voor zij die ISO, OHSAS of VCA-systemen hebben
- Poging om codes aan de moedigen MAAR
 - Nog weinig sectoren
 - Niet altijd door iedereen beschouwd als voldoende vertrouwen (diepgang vragen, niet alle domeinen, hoe gebeurt controle, ...)
 - Niet altijd bij iedereen gekend
 - Arbeidsinspecteurs blijven autonome appreciatie ondanks dalend aantal Arbeidsinspecteurs welzijn (1 op 23000 werknemers)
 - Sociale partners ook niet altijd verdeeld positief
- Justitie ook eigen appreciatie (zie vb. hiervoor)

Intermezzo: Invulling Vlaanderen alg. risico's (uit nota risicobeheer: zie inleiding; status 2010)

- Risicodossiers waar gestructureerd, uitgebouwd beleidskader in Vlaanderen ontbreekt
 - Niet-ioniserende electromagnetische golven, hoogspanningsleidingen, zendantennes
 - Nano
 - Vervuiling zelfgeteelde groenten
 - Toenemende gehoorschade bevolking
- Risicodossiers met sterk ontwikkeld beleidskader
 - Gevaarlijke stoffen: oa REACH, Seveso
 - Let op: toch niet zo evident vb: zware metalen in Vlaanderen
 - Mogelijke effecten blootstelling binnenmilieu
 - Radon
 - Voedselveiligheid (zie ook FAVV)
 - Stoffen in drinkwater (oa antibiotica, PFOS)
 - Ggo's
 - Zonnebanken, bruinen, UV
 - Klimaatverandering
 - Ozon
 - Fijn stof

- Federale voorbeelden (ad hoc vb. en ad hoc benadering)
 - Elektrische auto's
 - Risico's bij interventies, risico's bij onderhoud
 - Zonnepanelen
 - Moeilijk te blussen: risico's interventies
 - Wel input Federale Kenniscel
 - Nano: pogingen om dit op Europees vlak op te volgen en beleidskader te ontwikkelen (zie oa symposia: zie www.beswic.be/nl/topics/chemicals_cancerigens_mutagenes_agents/nanotechnology)
 - Ioniserende straling
 - www.fanc.fgov.be
 - Vb. ontwerp KB eind(oppervlakte)berging
 - Ook zeer algemene principes en toekomstige risico's
 - Input Atoomagentschap Wenen, WENRA, NIRAS (B), enz

Sevesoregelgeving (=BRZO-bedrijven)

- Samenwerkingsakkoord van 21 juni 1999 ts federale staat, VI. Gew, W.Gew en BHG betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn
- Ook nog gewestelijke bepalingen zoals VR-decreet, RO-decreet, noodplanning, enz
- Ook nog heffingswet 21 januari 1987 ter stijving fonds voor risico's van zware ongevallen en van het fonds voor preventie van zware ongevallen
- Info op www.werk.belgie.be/acr.aspx

Sevesoregeling: enkele kenmerken: vage en algemene omschrijvingen

- Art. 7: de exploitant (cfr werkgever in welzijnswet) neemt alle **nodige maatregelen** om zware ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan voor mens en milieu te beperken.
- Ten allen tijde aan bevoegde inspectiediensten **kunnen aantonen**, dat hij alle **noodzakelijke maatregelen** heeft genomen
- Art. 9: exploitant stelt een document op waarin hij zijn preventiebeleid voor zware ongevallen uiteenzet en zorgt voor correcte uitvoering van dit beleid (in §2 wel verder geconcretiseerd)
- Art. 10: exploitant voert **doeltreffend** veiligheidsbeheerssysteem in (ook verder geconcretiseerd)
- Art. 12 §4: bijwerken veiligheidsrapport: ... als nieuwe feiten het rechtvaardigen of om rekening te houden met **nieuwe technische kennis** aangaande de veiligheid ... of met **ontwikkelingen** in de kennis inzake de **evaluatie van de gevaren**
- Art. 18: 3 jaarlijks herzien noodplannen: ... veranderingen hebben voorgedaan met nieuwe technische kennis en met **inzichten** omtrent de bij zware ongevallen te nemen maatregelen
- Art. 28: planmatig en systematisch onderzoek van de inrichting gebruikte systemen van technisch, organisatorische en bedrijfskundige aard

Hoe toezicht?

- Adagium: Als je toezicht doet, moet je het goed doen
 - Cfr. pag. 11 Nieuwsbrief NVvA 2009: certificatie: als je het doet, doe het dan goed of doe het anders helemaal niet
- Coöperatiemodel met industrie tijdens de systematische inspecties
 - Maximale samenwerking
 - Maximale transparantie
 - Instrumenten: proeffase, dan definitief
 - Gaat soms verder dan regelgeving, is soms concrete invulling regels
 - Speciale manier: aanneembaar maken van risico's en dan maatregelen op verschillende niveaus
 - Dit wordt dan als softlaw gezien
- Samenwerken tussen de 2 toezichtsdiensten: Milieusinspectie en Arbeidsinspectie
- Transparante rapportering
 - Melden welke risico's niet door adequate maatregelen worden onderbouwd (volgens de maatregelen die in het instrumenten staan)
 - Actieplan (voorstel maatregelen) met timing gevraagd
 - Indien bedrijf meent dat maatregelen voldoende zijn of evenwaardig zijn, dan kan zij dit ook rapporteren
- Adequate opvolging die terug transparant gerapporteerd wordt

- In veruit meeste gevallen werkt deze manier
 - Soms wel timing langer dan initieel ingeschat
 - Soms initieel in gedachten maatregel omgezet naar andere maatregel
- Soms ook niet
 - Afweging tussen cordaat/repressief <-> motiverend, voldoende tijd (als soft overkomend?)
 - Diverse actoren niet op zelfde lijn (inspectie verdelen, anderen, korte-lange termijn...)
 - Zal inspectie wel 'bijten'?
 - Financiële gevolgen van rechterlijke veroordelingen beperkt
 - Middelen beperkt (soms bep. Bedrijven faillissement: cfr. Nu ook Petroplus-groep in problemen)

- **Waarom werkt dit (in meeste gevallen)**
 - Industrie met eigen 'ethiek', visies van de moedermaatschappij: oa Responsible Care
 - Let op: nu meer en meer 'investeringsmaatschappijen; koop – verkoop' Goede zaak?
 - Voldoende overtuigd van de gevaren en de risico's
 - Het manifesteren van deze risico's kan grote gevolgen hebben
 - Meestal ook voldoende middelen ter beschikking (om maatregelen uit te voeren)
 - Ook meer en meer druk (kan verschillende gedaanten hebben) van de overheden
 - Aantal en opleiding inspecteurs; aantal en diepgang inspecties
 - Evenwaardige discussiepartners en worden au serieus genomen
 - Arbeidsinspectie sedert 1999 ISO9000 systeem: voorbeeldfunctie
 - Cfr. NI.
http://www.inspectieloket.nl/domeinen/chemie/toezichtactiviteiten/bevorderen_van_deskundigheid_en_professionaliteit/
 - 1 REGIO (wat betreft Arbeidsinspectie:B) + 1 REGIO (maar 3 gewesten) milieu
 - Softlaw
 - regelgeving

- In beperkte gevallen toch wel meer aandrang
 - Meerdere inspecties en brief
 - Toon en argumentatie in brieven; aangetekend
 - Expliciet verwijzen naar Sevesoregelgeving en ondergeschikt aan welzijns- en milieuregelgeving; risico's, herhalingen van opgetreden fenomenen, ...
 - Uiteindelijk opgelegd
 - Soms hand in hand (milieu)vergunningen (schorsen)
 - Nog geen enkel bedrijf in beroep gegaan bij het opleggen van maatregelen
 - Soms administratieve milieuboeten (ander systeem dan Arbeidsinspectie)
- PJ maakt soms geen indruk
 - Bij multinationals wel (rapportering moeder) <-> KMO
 - Boeten beperkt
 - Het duurt soms zeer lang
- Los van de systematische inspecties, wel mogelijk bij incidenten en ongevallen ander toezichtsmodel
 - Op vraag van gerechtelijke overheden melden inbreuken
 - Soms vervolging van deze inbreuken los van de andere inspecties
 - Tijdelijke stroevere contacten (rond dat dossier of soms algemeen)

Enkele instrumenten

- Informatienota's
 - Kijkglazen en peilglazen
 - Vereisten voor een hoog beschermingsniveau voor installaties voor de opslag en verlading van ontvlambare vloeistoffen
 - Verbinding van de noodstopsystemen vrachtwagen-inrichting voor het lossen van grote hoeveelheden LPG in Seveso-inrichtingen
- Lessen uit ongevallen: 30-tal vb. (cfr tevens ww.csb.gov in USA; cfr. tevens www.beswic.be/nl/topics/lessen-uit-arbeidsongevallen/)
 - Vb. shaftblowout
 - Vb. Lek na afbreken van een ontluchting (kleine leidingen bron van lekken)

Enkele instrumenten

- Inspectieinstrumenten
 - Enkele typische producten: ont. Vloeistoffen maar ook niet-Sevesoproducten zoals zwavelzuur
 - Enkele typische installaties: magazijnopslag, maar ook erbuiten zoals pijpleidingen
 - Elementen uit het veiligheidsbeheersysteem
 - Operationele handelingen
 - Wijzigingen
 -
 - Enkele harde technische maatregelen voor procesindustrie
 - PAM: preventieve actieve maatregelen (= oa SIL verhaal)
- Metatechnica: vroegere onderzoeksdocumenten (reeds lang gestopt)

Hoe komen tot detectie nieuwe risico's (bij Sevesobedrijven) en omzetten naar nieuwe instrumenten

- Uit inspecties
- Uit literatuur, Europese uitwisselingen
- Proactief beleid
- Uit incidenten op Europees vlak
- Wel nog niet zover dat kenniscentrum is (cfr. NI: www.relevant.nl)
 - Eigen inschatting van mogelijke toekomstige “bedreigingen”
 - Plant ageing : cfr; PAS 55.000 rond asset management
 - Technische kennis op alle niveaus
 - Anderstaligheid

Valkuilen

- Voor de zoveelste keer systematisch instrument dat moet toegepast worden; met gezond verstand toepassen
- Teveel aantonen: wanneer is goed genoeg om actie af te sluiten
- Toezichtslast hoog? (cfr. NI. project verminderen toezichtslast)
- Toezicht in verschillende snelheden bij diverse bedrijven?

afname (verlaging) van de toezichtspijnschuldigheid en het aantal papieren en documenten op de afname (de afname).

Bij systeemgericht toezicht is het toezicht gericht op de afname van de toezichtspijnschuldigheid en het aantal papieren en documenten op de afname (de afname).

Het toezicht is gericht op de afname van de toezichtspijnschuldigheid en het aantal papieren en documenten op de afname (de afname).

In april 2015 is een onderzoek naar systeemgericht toezicht uitgevoerd, dat de toezichtspijnschuldigheid en het aantal papieren en documenten op de afname (de afname).

aanpak van de afname van de toezichtspijnschuldigheid en het aantal papieren en documenten op de afname (de afname).

Nader informatie

Bezoek de website van de toezichtspijnschuldigheid en het aantal papieren en documenten op de afname (de afname).

Contactgegevens

De afname, Toezichtspijnschuldigheid en het aantal papieren en documenten op de afname (de afname).

Vernieuwing Toezicht Systeemgericht toezicht:

grotere verantwoordelijkheid voor naleving bij bedrijven

Andere evaluaties van verplichtingen van Sevesobedrijven

- Veiligheidsrapport (VR) – cfr. tevens MER-richtlijnen
 - Gewestelijk veiligheidsrapport: QRA (cfr. ALARA)-technieken
 - Individuele en groepsrisico's
 - Studies opgesteld door erkend deskundigen
 - Wel geen inspecties en verificaties ter plaatse
 - In het kader van de milieuvergunningen
 - Evaluaties komen soms 'betuttelend over': cfr. vervang § x door § y (wat is werkelijkheid?)
 - Cfr. soms ook inspecties: verfijnen procedures niet altijd de oplossing. Cultuur?
- SWA-VR
 - Door alle inspectiediensten en hulpverlening geëvalueerd
 - Ook andere veiligheidstechnieken
 - In kader van de Europese Seveso-RL
 - Hier wel inspecties en verificaties ter plaatse
- Evaluatie van het zorgsystemen
 - Autonome evaluaties met eigen instrumenten
 - Geen 'uitbesteding' of verplichte certificatie
 - Responsible Care en Certificaties van het bedrijf kan helpen (in minder opmerkingen krijgen) maar niet in de frequentie van inspecties
 - Soms papieren tijgers gezien door bedrijf en door certificatie-instellingen die 'papier' verkopen

Andere evaluaties van verplichtingen van Sevesobedrijven

- Evaluatie noodplannen
 - Algemene noodplannen
 - Specifieke noodplannen
 - Sevesorisico's: frequenties oefeningen niet altijd gehaald
 - Nucleaire risico's
 - Verschillende ministeries in de verschillende crisiscellen
 - Regelmatige oefeningen

Evaluatie door handhavers

- Risico's van procesveiligheid nu ook hoog op agenda (en niet enkel letselveiligheid)
 - www.csb.gov/videoroom/detail.aspx?VID=58: 3 releases binnen 33u bij Dupont en 1 dode!
- Soms basiswetgeving (welzijn of milieu en de risico's die hieruit volgen) wat minder bekeken omdat nadruk op procesveiligheid ligt; beter uitbalanceren?
 - Vb. asbest
- Manier inspecteren komt als volwassen over
- Belangrijke rol voor leren uit ongevallen en uitdragen kennis
 - Jaarlijkse symposia federaal
 - Vlaamse geweest: ook periodieke uitwisseling met bedrijven:
- Soms coöperatief model <-> bij incidenten als in gerechtelijke sfeer geraakt
 - Coöperatieve model loont meer dan de weinige vervolgingen justitie
- Planning en systematiek belangrijk maar ook voldoende ruimte om actuele nieuwe risico's (vb. Incident nuttig voor sector) dan horizontaal te bekijken
- Afstemming onder overheden vraagt vertrouwen en elkaar onderling begrijpen (en loyauteit en bereidheid)
 - Jaarlijks en ook ad hoc basis
 - Toch kan je niet vermijden dat soms ieder een eigen agenda heeft

Hoe staan actoren hier tegenover?

- Leden CPBW: bij hoog gesyndicaliseerde organisaties wonen ze inspecties met de vragenlijsten bij
 - Soms handhavers te weinig op terrein omdat ze teveel aandacht hebben op vragen en papier en niet met 'beleefde' veiligheid op het terrein
 - Opgestelde instrumenten zijn nuttig (ook andere bedrijven gebruiken dit soms intern)
 - Meestal vinden de preventie-adviseurs dat ze zo ondersteund worden
 - Industrie ook meestal positief
 - Maar soms (te(zeer))verregaand en wanneer is het genoeg?
 - Vb. Nav Buncefield: document hoog beveiligingsniveau (oa berekenen weerstand van tankinkuipingen)
 - Hebben een soort DeltaProces Academy (DPA) opgericht om de hoog op agenda staande zaken ook intern bij hen te evalueren en verder info uit te wisselen
 - Federaties zoals Essenscia actiever: vb. CL operationele bezettingen (zie www.essenscia.be/01/Mydocuments//operationele_bezettingen.pdf)
cfr. Tevens na Chemiepack: "Veiligheid voorop"
- Cfr http://www.vnci.nl/actualiteit/nieuwsbrief/nieuwsbrief-artikelen/12-01-12/Video_Sabic_juicht_Veiligheid_Voorop_toe.aspx?utm_medium=email&utm_campaign=Heft+de+chemie+een+slecht+imago%3F&utm_source=nieuwsbrief&utm_term=Lees+verder+en+bekijk+de+video
- Toch geen gezamenlijk inspectieverlag: wel bijna hetzelfde maar toch 2 brieven (+ rapporteringstijd kan ook vlugger)

Hoe staan actoren hier tegenover?

- Handhavers worden vrij veel gevraagd door professionele actoren in deze domeinen om toelichting te geven (wel beperkte vraag voor grote publiek; België andere “babbel”traditie dan Nederland)
 - Hoe ook deze actoren sensibiliseren, motiveren, op eenvoudige manier uitleggen?
 - Informatie aan grote publiek: hoe doen? http://www.seveso.be/code/nl/aler_03.asp
- Verzekeraars: visie vanuit business interruption: kan soms hand in hand gaan maar soms ook niet (toch weinig contacten)

Case: brand Chemiepack

- Niet laten leiden door “Hineininterpretierung”
 - Toch poging tot zeer beperkte analyse in hoofdlijnen
 - Start incident: “aanwarmen van verstopping” → ook in België eind 2005 geleid tot explosie met dodelijk ongeval
 - Manier hulpverlening: oa teveel geblust met water: → ook mogelijk zelfde fouten (vb. Hoe waterreactieve stoffen blussen? Gecontroleerd uitbranden; branden IBC's moeilijk te containen: zie VR-forum 2008; zie ook actiekaarten aardgasleidingen nav Gellingen)
 - Politieke druk om iets te doen op horizontaal niveau
 - Shame and blame van bedrijven waar vele acties openstaan → vermoedelijk niet visueel gecoördineerd in België op politiek milieu
 - Voldoende “aanwezigheid” vooraf, lessen nadien in bedrijf en horizontaal bij andere bedrijven van de handhavers (openstaande acties verifiëren handhavers)?
 - Inspectieplanning in België wordt vrij correct uitgevoerd
 - Mogelijks “gaten” in bepaalde domeinen: eigen aan plannen, cycli, enz.
 - Ook horizontaal zou er gecontroleerd worden nadien
 - “haantjesgedrag” van ene handhaver tov andere?
 - Noodoefeningen vanuit overheid gestuurd haalt niet altijd oefenfrequentie
- Zou minder visueel in de pers geweest zijn

Case: brand Chemiepack

- Veiligheid blijft verantwoordelijkheid bedrijf
 - Hoe was het veiligheidsbeheersysteem in bedrijf; welke ervaring uit voorgaande inspecties; in België haalt men dit uit database
 - Ook in België goede en minder goede leerlingen (die vele keren/jaar moeten bezocht worden)
- Aansprakelijkheid: zie <http://nos.nl/artikel/327115-chemiepack-wil-rapport-verbieden.html> (cfr. voor milieuvergunningen veel gevallen naar RvSt.)
- Gerechtelijke overheden: zeer vlug
 - In België veel trager: zie ook gerechtelijke achterstand (3 à 5 jaar); voorzover er al vervolgd zou worden
- Verzekeraars: vermoedelijk zelfde manier omdat op internationaal vlak gebeurt (zie ook oa herverzekeringen)
 - Richtlijnen bluswateropvang?
- Communicatie in algemeen → België zou veel minder zijn
 - Minder formele publiek beschikbare onderzoeksrapporten
 - Algemeen in pers en publiek (cfr. Marly brand)

Epiloog

- Handhaving door overheid – of vorm uitbesteding; CI's?
- Diepgang handhaving?
- Papier, of empathie en cultuur?
- Regelgeving of softlaw (convenanten, schema's, ...)?
- Systeemtoezicht of andere?

- Vb: VCA
 - Niet verplicht in Belgische regelgeving
 - Aantal NI-B: 12000-2000
 - Werkgroep kwaliteit “93% certificaten ten onrechte uitgedeeld”
 - Heeft dit nog toegevoegde waarde of te gemakkelijk uitgedeeld
 - Echte auditorcompetentie van de sector (cfr. Clause 7.1.2 ISO17021 nu strikter)?
 - Te commerciële (onvoldoende onafhankelijkheid?) activiteit van een CI? Eigen ruiten insmijten
 - Geen cultuurvragen
 - Verslaggeving zonder toegevoegde waarde (sensu strictu mogen auditors geen ‘hits’ geven: evenwel clause 9.1.9.6.2 ISO 17021 ctu verbeteren niet verboden)

Maar, Nulrisico bestaat niet